

telse af værket og ikke på urimelig måde gør indgreb i ophavsmandens legitime interesser.

Ud over de i bestemmelsen nævnte eksempler – sygehuse, plejehjem og fængsler – er det afgørende for, om bestemmelsen kan finde anvendelse, at der er tale om institutioner, hvor beboerne m.fl. som hovedregel befinder sig både nat og dag, fx asylcentre. Det er uden betydning, om der er tale om private eller offentlige institutioner. Private sygehuse vil fx være omfattet af kopieringsadgangen.

Uden for forslaget til § 15 falder institutioner for værnepligtige o.lign. For så vidt angår disse institutioner har det været overvejet, om sådanne tjenestesteder burde være omfattet af bestemmelsen. Forsvarsministeriet har oplyst, at der er et stort behov for tidsforskudt anvendelse af tv-programmer for forsvarets personel uden for landets grænser, herunder for danske FN-styrker og -observatører. Rettighedshavernes organisationer har i Ophavsretsudvalget tilkendegivet, at man stiller sig åben over for en frivillig aftaleordning på dette område i lighed med den ordning, der i en årrække har eksisteret for kopiering og distribution af tv-udsendelser til skibe i den danske handelsflåde. Kulturministeriet finder på denne baggrund ikke, at der er behov for at inddrage det nævnte område i forslaget til § 15.

Forslaget til § 15 indebærer en adgang til at foretage optagelser af værker, der udsendes i radio eller fjernsyn. Heri ligger alene en indskrænkning i ophavsmandens eneret til eksemplarfremstilling efter lovforslagets § 2. Institutionens adgang til at anvende optagelserne til fremførelse eller udsendelse af disse ved hjælp af kabelanlæg følger de samme regler som gælder for institutionens adgang til at fremføre udsendelserne på det tidspunkt, hvor den direkte udsendelse finder sted.

Med »kortvarig brug« menes den brug, der er behov for i de konkrete situationer på grund af ujævn døgnrytme el.lign. på institutionen. Optagelserne må ikke opbevares ud over, hvad formålet tilsiger, hvilket højst kan være nogle få dage.

Bestemmelsen omfatter værker, der udsendes i radio eller fjernsyn. Med hensyn til forståelsen af udtrykket »udsendes i radio eller fjernsyn« henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 2, stk. 3. Det bemærkes, at bestemmelsen ikke muliggør kopiering af fx videofilm, grammofonplader eller andet, som ikke er udsendt i radio eller tv.

Det forudsættes, at de på institutionen foretagne optagelser kun må udnyttes af institutionen selv, jf. forslaget til § 15, 2. pkt.

Forslaget til § 15 indeholder ikke nogen begrænsning med hensyn til den anvendte optagelsesteknik og omfatter således også digitale optagelser.

Til § 16

Efter den gældende ophavsretslovs § 12 kan det ved kgl. anordning tillades arkiver, biblioteker og museer på nærmere i anordningen fastsatte betingelser til brug i deres virksomhed at fremstille eksemplarer af værker ved fotografering. En tilsvarende bestemmelse findes i fotografilovens § 6.

I henhold til ophavsretslovens § 12 og fotografilovens § 6 er der i anordning nr. 272 af 21. juli 1962 fastsat nærmere regler om arkivers, bibliotekers og museers adgang til at fremstille eksemplarer af litterære og kunstneriske værker mv. ved fotografering.

Efter den nævnte anordning må arkiver, biblioteker og museer fremstille fotografiske kopier af materiale i deres samlinger i beskyttelsesøjemed mv. (§ 2). Af artikler i tidsskrifter mv. samt af kortere afsnit af bøger og andre udgivne skrifter må institutionerne endvidere fremstille fotografiske kopier med henblik på benyttelse i forsknings- eller studieøjemed (§ 3). Institutionerne må ved fotografisk kopiering komplettere defekte værker, såfremt en genanskaffelse af værket ikke er mulig (§ 4). Universitetsbiblioteker og hovedbiblioteker for et vist fagområde må fremstille fotografiske gengivelser af udgivne værker, som findes i institutionens samlinger, og som ikke kan erhverves i boghandelen eller fra udgiveren eller forlæggeren (§ 5).

Forslaget til § 16 medfører en udvidelse af de nævnte institutioners kopieringsadgang til ikke alene at omfatte fotokopiering o.lign., men også kopiering ved lyd- og billedoptagelse. Bestemmelsen i lovforslagets § 16 giver således kulturministeren hjemmel til administrativt at fastsætte nærmere regler, hvorefter arkiver, biblioteker og museer på nærmere fastsatte vilkår kan fremstille enkelte eksemplarer af værker til brug i deres virksomhed. Sker eksemplarfremstillingen på anden måde end ved mikrofilming eller fotokopiering el.lign., må eksemplarerne efter forslaget til § 16, 2. pkt., ikke uden ophavsmandens samtykke udlånes eller på anden måde gøres tilgængelige for almenheden uden for arkivet, biblioteket eller museet.

Forslaget til § 16 er baseret på Ophavsretsudvalgets betænkning nr. 1197/1990. Udvalget begrundet forslaget med den tekniske udvikling i samfundet siden den gældende lovgivnings gennemførelse i 1961. Fotografering er i dag en teknisk utilstrækkelig metode til bevaring af mange arkivalier mv. Væsentlige dele af den kulturelle og samfundsmæssige information, der har relevans for arkiverne, bibliotekerne og museerne (ABM-institutionerne), findes i dag ikke på trykt materiale, men på fonogrammer (grammofonplader, lydband o.lign.), videogrammer og medi-